

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i Lov om barneverntjenester

NHO Service organiserer gjennom sin bransjeforening for barn og ungdom majoriteten av de private aksjeselskapene som tilbyr institusjons- og familiehjemsplasser på barnevernfeltet. Denne høringsuttalelsen kommer på vegne av medlemmene og representerer således bransjens syn på de forslag til endringer som foreligger.

NHO Service mener forslagene innebærer mange viktige og riktige endringer for barn som har behov for tjenester fra barnevernet. Kravene til faglighet og kvalitet er et steg i riktig retning for å oppnå likeverdige tjenester uavhengig av det enkelte barns geografiske tilhørighet.

Oppgave- og finansieringsansvaret

Endingene av ansvars- og finansieringsordningen er det av forslagene som innebærer den største endringen i ny barnevernlov. Økningen av egenandelene for institusjon er et forslag som etter NHO Service sitt syn vil kunne få konsekvenser det er viktig å være oppmerksom på. Vi mener det er et steg i riktig retning at det blir bedre sammenheng mellom det økonomiske og forvaltningsmessige ansvaret. Likevel ser vi de utfordringene det vil innebære for mindre kommuner med begrensede faglige og personalmessige ressurser. Lovens overordnede mål med å sikre et tilbud til barnets beste kan for noen kommuner komme til å gå på bekostning av hensynet til kommunens økonomi. NHO Service ser det som hensiktsmessig at man ser på muligheten for å pålegge kommuner under en viss befolkningsmengde å inngå interkommunale avtaler om disse tjenestene. Vi ser at dette kan by på utfordringer da det i dag er opp til hver enkelt kommune å velge om man ønsker et slikt samarbeid. Likevel er dette et viktig punkt da mange små kommuner er sårbare grunnet lav bemanning og således kan få problemer med å tilby kvalitetsmessig gode nok tjenester. Om man velger å endre finansieringsordningen slik det er foreslått vil det være av avgjørende betydning at de midlene som overføres blir øremerket til formålet og at det fra statens side følges opp at midlene brukes i tråd med intensjonene. Som eksempel kan nevnes at midler til økt antall stillinger ikke må brukes til finansiering av allerede eksisterende stillinger.

Det vil etter NHO Service sin oppfatning være avgjørende at det utvikles nasjonale standarder som skal ligge til grunn for de vurderinger kommunene foretar i hver enkelt sak. Dette vil kunne sikre at faglige hensyn går foran økonomiske hensyn ved valg av tiltak.

Vi støtter forslaget om at det fortsatt er staten som skal ha ansvaret for utviklingen av institusjonstilbudet og for formidlingen av institusjonsplassene. Det er viktig å merke seg at om forslaget blir gjeldende vil statens få ytterligere press på å benytte egne institusjonsplasser noe som kan gi noen faglige utfordringer når tiltak velges. Barnets

beste må til enhver tid veie tyngst slik at ikke hensynet til eierskap eller andre politiske føringer får fotfeste i loven.

Når det gjelder forslaget om at samhandlingen stat/kommune legges inn som forskrift for å sikre et likeverdig tilbud, støtter vi dette fullt ut

Forslaget om at Bufetat som en konsekvens av reduserte overføringer ikke lenger skal utføre ulovfestede oppgaver kan etter vårt syn innebære at små kommuner med anstrengt økonomi ikke lenger kan støtte seg på deler av den kompetansen som ligger i fagteamene. Dette kan etter vårt syn innebære at intensjonen om et likeverdig tilbud for alle ikke i tilstrekkelig grad blir hensynstatt. Vi vil derfor foreslå at Bufetat sikres økonomisk og faglig slik at de kan bistå de kommunene som trenger deres kompetanse.

Bufdirs rolle som fagdirektorat for det statlige barnevernet bør i fremtiden også omfatte det kommunale barnevernet. Med økt faglig og økonomisk ansvar i kommunene og tilsvarende redusert ansvar for staten vil det være naturlig at direktoratet med sitt ansvar for fagutvikling på nasjonalt nivå også får et ansvar inn mot kommunene.

Vi ser at den foreslåtte ordningen vedr. oppgave- og finansieringsansvar kan bidra til en bedre balanse mellom statlig og kommunalt nivå enn det vi ser i dag. Det er imidlertid viktig at man har en overgangsperiode som er lang nok til å sikre at kommunene er godt rustet til de oppgavene de tillegges når perioden er over.

Brukermedvirkning

NHO service støtter departementets syn på lovfestet brukermedvirkning. Det er imidlertid viktig at kompetansen på dette feltet økes. I dag er begrepet brukermedvirkning vagt og i mange tilfeller uten faglig forankring. Etter vårt syn må det ryddes i begrepene og kunnskapen om brukermedvirkning som fag må økes i betydelig grad. Når det gjelder rett til en tillitsperson mener vi dette er et godt forslag, men at retten skal gjelde for barn kommunen har overtatt omsorgen for. Vi forutsetter at barn med kommunale hjelpetiltak har tillitspersoner tilgjengelige innenfor eget familienettverk. At tillitspersonen må levere politiattest på lik linje med andre som arbeider med barn og unge er en selvfølge.

Lovfesting av krav til forsvarlighet i barnevernloven

NHO Service støtter departementets lovfesting av krav til forsvarlighet i barnevernloven. Det er imidlertid viktig at dette ikke forstås som minimumskrav. Etter vår oppfatning skal man alltid strekke seg etter det optimale. «Barnets beste» må ikke erstattes av «godt nok» og i kravet til forsvarlighet bør dette presiseres.

Begrepsbruken i barnevernloven

Når det gjelder forslaget om å endre begrepsbruken støtter vi dette. Vi har ingen sterke meninger om hvilke endringer som bør foretas, men støtter tanken om at man går i dialog med brukergruppene på dette spørsmålet.

Hjelpetiltak for barn og barnefamilier

NHO Service støtter departementets forslag fullt ut på dette punktet

Regulering av institusjoner med behandlingshjem

NHO Service støtter departementets forslag fullt ut på dette punktet

Forslag om styrking av barneverntjenestens oppfølging av barn under og etter varetekt og straffgjennomføring

NHO Service støtter departementets forslag fullt ut på dette punktet

Samvær med søsken etter omsorgsovertakelse

NHO Service støtter departementets forslag fullt ut på dette punktet

Barneverntjenestens ansvar for å følge opp barnet etter en omsorgsovertakelse.

Gjeldende lov er ikke klar på omfanget av det ansvaret kommunen har når det gjelder oppfølging. De ulike barneverntjenestene har svært ulik praksis når det gjelder frekvensen på eksempelvis besøk på institusjonene. Barneverntjenesten argumenterer med at frekvens ikke er nedfelt i loven og at besøk i så måte ikke er pålagt. Vi støtter teksten i det nye lovforslaget, men mener det vil være hensiktsmessig å legge inn et punkt som sier noe om et minimum av besøk i institusjon og fosterhjem, eksempelvis fire ganger i året.

Tilsyn og kontroll med barn i fosterhjem

Tilsynsordningen for barn i fosterhjem er etter NHO Service sin oppfatning et av de svakeste leddene i barnevernloven. Manglende krav til kompetanse og erfaring hos tilsynsfører har etter vår oppfatning ført til at sviktende omsorgsevne i enkelte fosterhjem ikke er avdekket i tide. Et mer profesjonalisert tilsyn er på sin plass og kommunene bør gis økonomisk mulighet til å ansette folk med tilsynskompetanse. Vi mener teksten i lovforslaget i større grad bør presisere hvilken kompetanse som kreves for slike oppgaver.

Endring av tilsynsforordningens krav til årlig systemrevisjon av barneverninstitusjoner

NHO Service støtter departementets forslag fullt ut på dette punktet

Tilsyn med statlige barneverntjenester

NHO Service er positiv til at tilsynsmyndigheten også får ansvar for å føre tilsyn med det statlige barnevernets tjenester. De begrensninger som ligger i at tilsynsmyndigheten ikke har noen sanksjonsmulighet anser vi som av liten betydning. Vi forutsetter at det statlige barnevernet er opptatt av god faglig praksis innenfor regelverket og således vil etterstrebe å rette opp de mangler tilsynet eventuelt påpeker.

Oslo 11.11.12

Med vennlig hilsen

NHO Service

Haakon Seeberg
Fagsjef Barn og Ungdom

